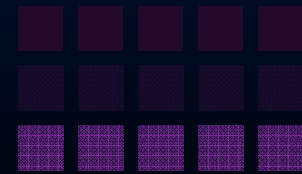

ΝΕΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ιανουάριος 2011

Σύγχρονες μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη Φυσική Αγωγή

Ποϊριάζη-Μαυρίδου Φανή-Άννα
Σύμβουλος Φυσικής Αγωγής

Στο τέλος της συνάντησης οι Κ.Φ.Α. θα έχουν κατανοήσει ...

- ✓ Ποιοι είναι οι λόγοι ύπαρξης πολλών σπιλ διδασκαλίας
- ✓ Ποιοι παράγοντες οδηγούν στην επιλογή της κατάλληλης στρατηγικής διδασκαλίας
- ✓ Ποια είναι τα χαρακτηριστικά διαφορετικών σπιλ διδασκαλίας
- ✓ Πως τα σπιλ διδασκαλίας εξυπηρετούν τους στόχους των νέων αναλυτικών προγραμμάτων της Φυσικής Αγωγής

ΑΞΙΩΜΑ

Η διδασκαλία της Φυσικής Αγωγής είναι
μια αλυσίδα *λήψης αποφάσεων* από

MOSSTON 1966

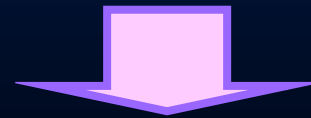
Σε κάθε σχέση διδασκαλία – μάθηση οι αποφάσεις που λαμβάνονται οργανώνονται σε τρεις δέσμες:

1. Πριν από τη διδασκαλία (*προετοιμασία*)
(λαμβάνονται πριν την επαφή με το μαθητή- *πρόθεση*)
2. Κατά την εφαρμογή της διδασκαλίας
(σχετικές με διδασκαλία και εκτέλεση – *ενέργεια*)
3. Μετά τη διδασκαλία (*αξιολόγηση*)
(αξιολόγηση ορθότητας ασκήσεων – *συμβατότητα πρόθεσης/ενέργειας*)

ΣΤΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Στόχοι, Επιδιώξεις Φ.Α.

Τι;

Σκοποί Φ.Α.

Γιατί;

Μέθοδος/στιλ/
προσέγγιση/στρατηγική

Πώς;

Γιατί υπάρχουν διάφορα στιλ διδασκαλίας ;

- ❑ Προσωπική ιδιοσυγκρασία εκπαιδευτικού
- ❑ Διαφορετικότητα του μαθητικού πληθυσμού
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
- ❑ Πολλαπλοί στόχοι της παιδείας
- ❑ Υποστήριξη εκπαιδευτικού έργου (συνεκτικό, περιεκτικό και ολοκληρωμένο πλαίσιο διδασκαλίας)

(Mosston & Ashworth, 2002/ Διγγελίδης Ν. 2006)

ΦΑΣΜΑ ΤΩΝ ΣΤΙΛ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Δασκαλοκεντρικά ή άμεσα

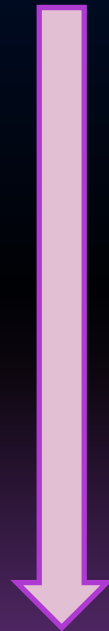

Αναπαραγωγή γνώσης ή
δεξιοτήτων
(αντιγραφή)

Μαθητοκεντρικά ή έμμεσα

Παραγωγή νέας γνώσης ή
δεξιοτήτων
(ανακάλυψη –δημιουργία)

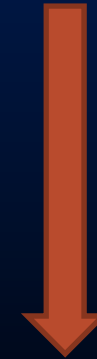

Μετάβαση στην ανακάλυψη

ΣΤΙΛ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1. Στιλ παραγγέλματος
2. Στιλ πρακτικής διδασκαλίας
3. Στιλ αμοιβαίας διδασκαλίας
4. Στιλ αυτοελέγχου
5. Στιλ μη αποκλεισμού
6. Στιλ καθοδηγούμενης εφευρετικότητας
7. Στιλ συγκλίνουσας εφευρετικότητας
8. Στιλ αποκλίνουσας παραγωγικότητας
9. Πρόγραμμα που σχεδιάζει ο μαθητής
10. Στιλ πρωτοβουλίας του μαθητή
11. Στιλ αυτοδιδασκαλίας

Δ
Α
Σ
Κ
Α
Λ
Ο
Σ

Μ
Α
Θ
Η
Τ
Η
Σ

(Mosston & Ashworth, 1994)

1. ΣΤΙΛ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Ο εκπαιδευτικός παίρνει όλες τις αποφάσεις στο στάδιο της προετοιμασίας, της διεξαγωγής και της αξιολόγησης. Ο μαθητής εκτελεί και ακολουθεί οδηγίες.

- ❑ Μίμηση, επανάληψη, αντιγραφή, συμμόρφωση, άμεση αντίδραση σε ερέθισμα

- ❑ **Στόχοι:**
Οι μαθητές να μάθουν να εκτελούν την αθλητική δραστηριότητα με ακρίβεια και σε μικρό χρονικό διάστημα, ακολουθώντας τις αποφάσεις του εκπαιδευτικού.

2.ΣΤΙΛ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Ο εκπαιδευτικός παίρνει όλες τις αποφάσεις στο στάδιο της προετοιμασίας και της αξιολόγησης. Εκχωρεί στο μαθητή κάποιες κατηγορίες αποφάσεων στο στάδιο της διεξαγωγής.

-Αρχή της διαδικασίας εξατομίκευσης.

- Ο εκπαιδευτικός επιδεικνύει, εξηγεί τη δεξιότητα και τονίζει τα σημαντικά της σημεία, παρακολουθεί την εκτέλεση και παρέχει ατομική ανατροφοδότηση σε κάθε μαθητή.

- Οι μαθητές μπορούν να αποφασίζουν για:

(στάση σώματος, τόπο εκτέλεσης, σειρά ασκήσεων, χρόνο έναρξης κάθε άσκησης, ταχύτητα και ρυθμό, χρόνο διακοπής της άσκησης, διάλειμμα, στολή και εμφάνιση, υποβολή ερωτήσεων για διευκρινήσεις...)

□ Στόχος: να δώσει χρόνο στο μαθητή δουλέψει ατομικά, να δώσει χρόνο στο δάσκαλο να παρέχει ατομική ανατροφοδότηση

2.ΣΤΙΛ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Σχέδιο θέματος για εκκινήσεις .

Εκτέλεσε κάθε άσκηση όπως περιγράφεται πιο κάτω και σημείωσε δίπλα όταν ολοκληρωθεί:

1. 10 εκκινήσεις όσο πιο γρήγορα μπορείς για 3-5 διασκελισμούς
2. 10 εκκινήσεις με 10 διασκελισμούς
3. 10 εκκινήσεις με 10 γρήγορους διασκελισμούς ακολουθούν 10 αργοί διασκελισμοί και πάλι 10 γρήγοροι διασκελισμοί
4. 6 πολύ γρήγορες εκκινήσεις με τρεις ταχείς διασκελισμούς
5. 6 εκκινήσεις με 60 μέτρα γρήγορο τρέξιμο

3. ΣΤΙΛ ΑΜΟΙΒΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

The Reciprocal Style

Ο εκπαιδευτικός παίρνει όλες τις αποφάσεις στο στάδιο της προετοιμασίας, ο μαθητής που εκτελεί παίρνει τις αποφάσεις στη διεξαγωγή και ο μαθητής που παρατηρεί παίρνει αποφάσεις στη δέσμη της αξιολόγησης και παρέχει ανατροφοδότηση.

- Η τάξη οργανώνεται σε ζευγάρια, ο εκπαιδευτικός ετοιμάζει κάρτες κριτηρίων

Στόχοι:

Ο μαθητής να δουλεύει με βοηθό και να παρέχει ανατροφοδότηση βασισμένη στα κριτήρια που ετοίμασε ο ΚΦΑ.

Ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί αυτούς που παρατηρούν, τους παρέχει ανατροφοδότηση και απαντά σε ερωτήσεις τους.

ΝΕΟ: Οι μαθητές επιβλέπουν τους συμμαθητές τους και παρέχουν ανατροφοδότηση .

3. ΣΤΙΛ ΑΜΟΙΒΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΚΑΡΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΓΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Δεξιότητα: Πάσα με δάχτυλα

ΣΗΜΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	Σχόλια στον Α		Σχόλια στον Β	
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Το ένα πόδι βρίσκεται λίγο πιο μπροστά από το άλλο	✓		✓	
Τα χέρια σχηματίζουν «παράθυρο»	✓			✓
Βρίσκεται κάτω από τη μπάλα	✓			✓

4. ΣΤΙΛ ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΥ

Ο εκπαιδευτικός παίρνει όλες τις αποφάσεις στο στάδιο της προετοιμασίας. Ο μαθητής εκτελεί και αξιολογεί τον εαυτό του με βάση κριτήρια.

Στόχοι:

Ο μαθητής να μάθει να εκτελεί μια άσκηση και να αξιολογεί ο ίδιος τη μάθηση.

Ο εκπαιδευτικός να προετοιμάσει τα κριτήρια, να απαντά σε ερωτήσεις και να αρχίσει την επικοινωνία με το μαθητή.

□ Αυτο-ρύθμιση , αυτο-διάγνωση, εντοπισμός λαθών και αυτο-διόρθωση

5. ΣΤΙΛ μη αποκλεισμού

Ο εκπαιδευτικός παίρνει όλες τις αποφάσεις στο στάδιο της προετοιμασίας. Ο μαθητής παίρνει τις αποφάσεις στο στάδιο της διεξαγωγής, προσαρμόζει το βαθμό δυσκολίας της άσκησης στις ικανότητές του.

- Καθολική και συνεχής συμμετοχή στο μάθημα
- Μεγιστοποίηση της παρακίνησης των μαθητών όλων των ικανοτήτων και της εξατομίκευσης
- Ανάπτυξη αυτοπεποίθησης, αυτοαποτελεσματικότητας και αυτογνωσίας

5. Στιλ μη αποκλεισμού

Στόχοι:

- Να μάθει ο μαθητής να επιλέγει ένα επίπεδο δυσκολίας στο οποίο μπορεί να εκτελέσει.
- Να αξιολογεί την εκτέλεσή του.

Ο εκπαιδευτικός:

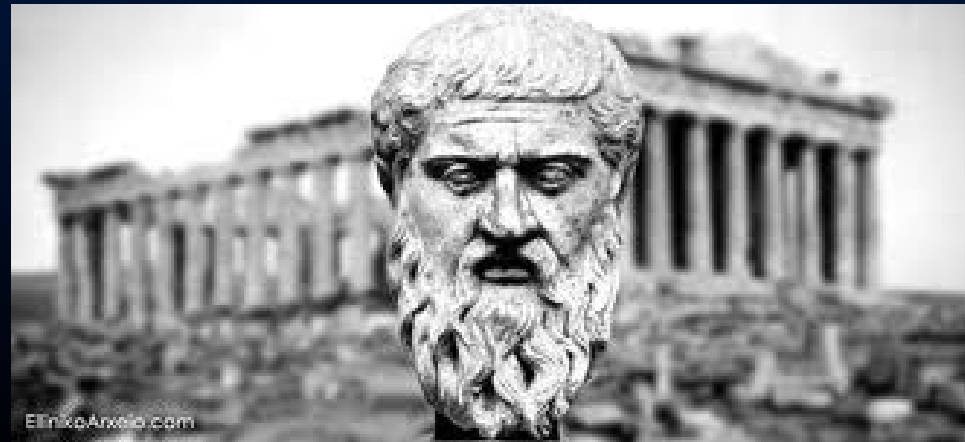
- Προετοιμάζει την άσκηση, τα επίπεδα δυσκολίας και τα κριτήρια
- Απαντά σε ερωτήσεις που υποβάλλουν οι μαθητές
- Αρχίζει την επικοινωνία με τον μαθητή

5. Στιλ μη αποκλεισμού

Ο ρόλος του μαθητή:

- Να αξιολογεί τα διαφορετικά επίπεδα δυσκολίας της άσκησης και να επιλέγει το κατάλληλο επίπεδο για τον εαυτό του
- Να εκτελεί την άσκηση
- Να συγκρίνει την άσκηση που έχει εκτελέσει με τα κριτήρια που έχει προετοιμάσει ο εκπαιδευτικός
- Να υποβάλλει στον εκπαιδευτικό ερωτήσεις για διευκρινήσεις

6. Καθοδηγούμενης Εφευρετικότητας

*Αυτό το στίλ χρησιμοποιήθηκε πριν 2500 χρόνια
στην Αρχαία Ελλάδα!*

Σήμερα;

6. Καθοδηγούμενης Εφευρετικότητας

Ο εκπαιδευτικός , σχεδιάζοντας μια σειρά ερωτήσεων, οδηγεί συστηματικά το μαθητή να ανακαλύψει ένα προκαθορισμένο αποτέλεσμα.

Στόχος:

Ο μαθητής να ανακαλύψει μια έννοια απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που υποβάλλονται από τον εκπαιδευτικό

6. Καθοδηγούμενης Εφευρετικότητας

Το πρώτο στυλ που απαιτεί υψηλές ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΚΕΨΗΣ γιατί ο δάσκαλος καθορίζει μόνο το προσδοκώμενο αποτέλεσμα της κίνησης

Δίνεται η ευκαιρία στο μαθητή :

- να πειραματιστεί με την κίνηση
- να κάνει συγκρίσεις με άλλες κινητικές απαντήσεις
- να αναλύσει τις κινητικές απαντήσεις

6. Καθοδηγούμενης Εφευρετικότητας

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Στόχος: Να ανακαλύψει ο μαθητής τη χρήση του κουντεπιέ για μακρινές και ψηλές μεταβιβάσεις.

1. Τι είδους πάσα χρησιμοποιείς όταν θέλεις να μεταβιβάσεις τη μπάλα σε παίκτη μακριά από σένα;
2. Εάν υπάρχει και αντίπαλος ανάμεσα στους δυο σας, πως μπορείς να μεταβιβάσεις τη μπάλα με ασφάλεια;
3. Που πρέπει να χτυπηθεί η μπάλα για να σηκωθεί από το έδαφος;
4. Ποιο μέρος του ποδιού έχει την δυνατότητα να χτυπήσει στο χαμηλότερο σημείο της μπάλας τη στιγμή που τρέχεις;

7. ΣΤΙΛ ΣΥΓΚΛΙΝΟΥΣΑΣ ΕΦΕΥΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο μαθητής πρέπει να ενεργοποιήσει λογική και κριτική σκέψη ώστε να ανακαλύψει τη μοναδική σωστή απάντηση σε μια ερώτηση ή τη μοναδική σωστή λύση σε ένα πρόβλημα.

Διαφορά με την καθοδηγούμενη εφευρετικότητα :

Ο μαθητής προχωρεί για να ανακαλύψει τη λύση του προβλήματος χωρίς υποδείξεις από το δάσκαλο.

7. ΣΤΙΛ συγκλίνουσας εφευρετικότητας

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Βάζω – εφαρμόζω δύναμη

Άλμα σε μήκος. Μέτρησε την απόσταση που μπορείς να πεδήσεις, όταν αρχίσεις από τις πιο κάτω θέσεις:

1. Με λυγισμένους μόνο τους αστραγάλους.
2. Με λυγισμένους μόνο τους αστραγάλους και τα γόνατα
3. Με λυγισμένους αστραγάλους, γόνατα και κορμό.
4. Το ίδιο όπως το 3 αλλά και με αιώρηση των χεριών προς τα εμπρός από τους ώμους.

ΕΡΩΤΗΣΗ:

Με ποιο άλμα μπόρεσες να βάλεις τη μεγαλύτερη δύναμη; Γιατί;

8. ΣΤΙΛ ΑΠΟΚΛΙΝΟΥΣΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο μαθητής ανακαλύπτει πολλαπλές πιθανές εναλλακτικές απαντήσεις ή λύσεις σε συγκεκριμένο ερώτημα

□ Παρακινεί το μαθητή να πάει πέρα από το γνωστό

□ Ενεργοποιεί την ικανότητα του ανθρώπου για ανακάλυψη

□ Το ερέθισμα (ερώτηση/πρόβλημα/κατάσταση) οδηγεί στην πνευματική ανησυχία, στην έρευνα για πολλαπλές και αποκλίνουσες εκτελέσεις

8. ΣΤΙΛ αποκλίνουσας παραγωγικότητας

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

- Βρέστε τουλάχιστον τρεις τρόπους με τους οποίους μπορείτε να κάνετε σουτ όταν έχετε μπροστά σας έναν πιο ψηλό παίκτη; (μπάσκετ)
- Με πόσους διαφορετικούς τρόπους μπορείτε να πασάρετε τη μπάλα όταν σας μαρκάρουν 3 παίκτες στο κέντρο του γηπέδου; Τι είδους πάσες μπορείτε να χρησιμοποιήσετε; (χάντμπολ)
- Βρέστε πέντε διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους μπορείτε να περάσετε το τεντωμένο σχοινί που βρίσκεται σε μισό μέτρο ύψος;
- Τι είδους χορευτικές κινήσεις μπορείτε να συνδυάσετε στο ρυθμό του ταγκό;

9. Πρόγραμμα που σχεδιάζει ο μαθητής

Στόχος:

Να προτρέψει το μαθητή να σχεδιάσει και να εκτελέσει μια σειρά ασκήσεων οργανωμένων σε ένα προσωπικό πρόγραμμα.

Ο εκπαιδευτικός:

- Επιλέγει το γενικό αντικείμενο διδασκαλίας από το οποίο ο μαθητής θα διαλέξει το συγκεκριμένο αντικείμενο.
- Παρακολουθεί την πρόοδο του μαθητή.
- Ακούει τις ερωτήσεις που υποβάλλει ο μαθητής καθώς και τις απαντήσεις στις ερωτήσεις του.

9. Πρόγραμμα που σχεδιάζει ο μαθητής

Ο ρόλος του μαθητή:

- Να επιλέξει το αντικείμενο-στόχο.
- Να βρει ερωτήσεις και προβλήματα κατάλληλα για το αντικείμενο.
- Να οργανώσει τις ερωτήσεις, τις ασκήσεις και να σχεδιάσει ένα πρόγραμμα, έναν τρόπο δράσης.
- Να συλλέξει πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο, να απαντήσει σε ερωτήσεις και να οργανώσει τις απαντήσεις έτσι ώστε να οδηγούν σε ένα λογικό αποτέλεσμα.
- Να ελέγξει και να επιβεβαιώσει ότι η πορεία που ακολούθησε ήταν σύμφωνη με το σχεδιασμό και ότι οι λύσεις που έδωσε βασίζονταν σε κριτήρια που έχουν να κάνουν με την εσωτερική δομή του αντικειμένου με το οποίο ασχολείται.

10. ΣΤΙΛ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Στόχοι

Να δώσει στο μαθητή την ευκαιρία να εκδηλώσει τις δικές του πρωτοβουλίες όσον αφορά στη διδασκαλία να τις σχεδιάσει, να τις εκτελέσει και να τις αξιολογήσει.

10. ΣΤΙΛ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού:

- Να αποδεχθεί τις αποφάσεις του μαθητή όσον αφορά στην εκδήλωση πρωτοβουλιών σε θέματα διδασκαλίας.
- Να διασφαλίσει τις απαραίτητες συνθήκες για την υλοποίηση των σχεδίων του μαθητή
- Να αποδέχεται την πορεία του μαθητή και τα προϊόντα της, να παρακολουθεί την πρόοδό του.
- Να προειδοποιεί το μαθητή για αποκλίσεις μεταξύ των προθέσεων και των ενεργειών του.

11. ΣΤΙΛ αυτοδιδασκαλίας

Στόχος

Να δώσει την ευκαιρία στο μαθητή να πάρει όλες τις αποφάσεις που αφορούν στο τι θέλει να μάθει, σχεδιάζει, εκτελεί και αξιολογεί χωρίς την άμεση συμμετοχή του εκπαιδευτικού.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού:

Να ασκεί συμβουλευτικό ρόλο όταν του ζητηθεί αν η όλη διαδικασία γίνεται στο σχολείο.

Από το παράγγελμα ... στην ανακάλυψη!

Υπάρχει μια κατάλληλη μέθοδος διδασκαλίας για την επίτευξη όλων των σκοπών της Φ.Α. ή ακόμη και στόχων ή επιδιώξεων ίδιας κατηγορίας;

Τελειώνοντας ...

Οι μαθητές μαθαίνουν με διαφορετικούς τρόπους και ρυθμούς.

Ο τρόπος που διδάσκουμε πρέπει να έχει σχέση με την προσωπικότητά μας, τους στόχους του μαθήματος και με το πώς μαθαίνει ο μαθητής.

Άρα, μια μέθοδος διδασκαλίας δεν αρκεί. Οι διδακτικές μέθοδοι διαφοροποιούνται ανάλογα με το ποιος παίρνει τις αποφάσεις (ο εκπαιδευτικός ή ο μαθητής) και ανάλογα με τους προς επίτευξη στόχους.

Τα αναπαραγωγικά στιλ είναι πιο κατάλληλα όταν στόχος είναι η εκμάθηση συγκεκριμένων δεξιοτήτων ενώ τα παραγωγικά για την εύρεση πολλών απαντήσεων, την ανάπτυξη της σκέψης, της δημιουργικότητας και της αυτονομίας.

Διαφορετικά στιλ διδασκαλίας μπορούν να συνδυάζονται και να συνυπάρχουν στο ίδιο μάθημα.

Π Η Γ Ε Σ

-Mosston M. & Ashworth S. (2002)
“Teaching Physical Education” (Η Διδασκαλία της
Φυσικής Αγωγής), μεταφ. Κ. Μουντάκης, εκδόσεις
Salto.

-Διγγελίδης Ν. (2006).
«Το Φάσμα των μεθόδων διδασκαλίας στη Φυσική
Αγωγή: Από τη Θεωρία στην Πράξη», εκδόσεις
Χριστοδουλίδη

Ιστοσελίδες:

www.spectrumofteachingstyles.org

www.pcentral.org